P7_TA(2014)0063

Tillämpningen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder

Europaparlamentets resolution av den 4 februari 2014 om tillämpningen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder 2005/29/EG (2013/2116(INI))

(2017/C 093/05)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden (direktivet om otillbörliga affärsmetoder) ([1]),

— med beaktande av rapporten från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén *Första rapporten om tillämpningen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder* (COM(2013)0139),

— med beaktande av meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder (COM(2013)0138),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen (förordningen om konsumentskyddssamarbete) ([2]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 98/27/EG av den 19 maj 1998 om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen ([3]),

— med beaktande av sin resolution av den 13 januari 2009 om införlivande, genomförande och säkerställande av efterlevnaden av direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och direktiv 2006/114/EG om vilseledande och jämförande reklam ([4]),

— med beaktande av sin resolution av den 15 december 2010 om reklamens inverkan på konsumenternas beteende ([5]) och kommissionens svar därpå, som antogs den 30 mars 2011,

— med beaktande av studien om införlivande och genomförande av direktivet om otillbörliga affärsmetoder (2005/29/EG) och om direktivet om vilseledande och jämförande reklam (2006/114/EG), som genomfördes på begäran av utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd ([6]),

— med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd och yttrandet från utskottet för rättsliga frågor (A7-0474/2013), och av följande skäl:

A. Konsumtion är en av de viktigaste motorerna i unionens tillväxt och konsumenterna spelar därför en mycket viktig roll i EU:s ekonomi.

B. Skyddet av konsumenter och deras rättigheter är en del av EU:s grundläggande värderingar.

C. Direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder är unionens huvudsakliga rättsinstrument för vilseledande reklam och övriga otillbörliga metoder i transaktionerna mellan näringsidkare och konsumenter.

([1]) EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.
([2]) EUT L 364, 9.12.2004, s. 1.
([3]) EGT L 166, 11.6.1998, s. 51.
([4]) EUT C 46 E, 24.2.2010, s. 26.
([5]) EUT C 169 E, 15.6.2012, s. 58.
([6]) IP/A/IMCO/NT/2008-16.

Tisdagen den 4 februari 2014

D. Genom klausulen om den inre marknaden syftar direktivet till att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå i hela unionen och öka konsumenternas förtroende för den inre marknaden, samtidigt som företagen garanteras en hög nivå av rättssäkerhet och hindren för den gränsöverskridande handeln minskas.

E. Det har förekommit stora skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller tillämpningen av direktiv 2005/29/EG.

F. De tillfälliga undantagen – enligt vilka medlemsstaterna fick fortsätta att tillämpa nationella bestämmelser som var mer inskränkande eller mer föreskrivande än bestämmelserna i direktivet och genom vilka klausuler om minsta harmonisering i andra EU-bestämmelser genomfördes – löpte ut den 12 juni 2013.

G. De medlemsstater som så önskar får utvidga direktivets tillämpningsområde till förbindelser mellan näringsidkare, vilket hittills endast har gjorts av fyra medlemsstater.

H. Kommissionen har meddelat att man inom kort kommer att föreslå en översyn av direktiv 2006/114/EG om vilseledande och jämförande reklam med avseende på förbindelserna mellan näringsidkare.

I. Utvecklingen av den digitala ekonomin och alla dess tekniska applikationer har revolutionerat köpmetoderna samt företagens metoder för reklamföring och för att sälja varor och tjänster.

J. Konsumenternas rättigheter i Europa är fortfarande föga kända i vissa företag, särskilt de allra minsta, och av många konsumenter.

K. Det är nödvändigt att ge konsumentorganisationerna en starkare roll och ge dem möjlighet att stärka sin kapacitet.

1. Europaparlamentet betonar effektiviteten hos den lagstiftning som införts genom direktivet och dess betydelse för att öka konsumenternas och näringsidkarnas förtroende för transaktioner på den inre marknaden (särskilt gränsöverskridande transaktioner), för att garantera företagen större rättssäkerhet och för att bidra till att stärka konsumentskyddet i unionen. Parlamentet påminner om att en disparat tillämpning av direktivet innebär risker för att det blir mindre effektivt.

2. Trots bestämmelserna i direktiv 2006/114/EG för att bekämpa vilseledande metoder avseende reklam på området för förbindelser mellan näringsidkare förekommer ännu vissa av dessa metoder, såsom ”katalogbedrägerier”, vilket Europaparlamentet beklagar. Parlamentet noterar att kommissionen inom kort avser att föreslå en ändring av direktiv 2006/114/EG avseende förbindelserna mellan näringsidkare, för att mer effektivt bekämpa dessa metoder. Kommissionen skulle i detta sammanhang kunna överväga huruvida det för direktiv 2006/114/EG vore lämpligt med en särskild förteckning över affärsmetoder som under alla omständigheter betraktas som otillbörliga vid affärsförbindelser mellan näringsidkare, liknande den som redan finns för direktiv 2005/29/EG. Parlamentet anser dock inte att det för närvarande är lämpligt att utvidga tillämpningsområdet för direktiv 2005/29/EG, som avser förbindelser mellan näringsidkare och konsumenter, till otillbörliga affärsmetoder mellan näringsidkare.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att klargöra sambandet mellan direktiv 2005/29/EG och 2006/114/EG för att garantera ett gott skydd för samtliga ekonomiska aktörer i unionen, särskilt konsumenter och små och medelstora företag, mot vilseledande eller otillbörliga metoder och att därmed stärka förtroendet för den inre marknaden.

4. Europaparlamentet anser att de undantag som finns för fastighetssektorn och för finansiella tjänster är motiverade och bör bibehållas.

5. Europaparlamentet anser inte att det är lämpligt att i detta skede utvidga förteckningen över förbjudna affärsmetoder i bilaga I. Parlamentet uppmanar dock kommissionen att utarbeta en förteckning över otillbörliga metoder som fastställts av de nationella myndigheterna i enlighet med direktivets allmänna principer för att bedöma om en utvidgning eventuellt är lämplig i framtiden.

6. Europaparlamentet noterar att vissa former av åtaganden mellan konsumenter och näringsidkare kan leda till att konsumenter blir utsatta för otillbörliga affärsmetoder, t.ex. när en vara säljs vidare till en näringsidkare. Kommissionen uppmanas att undersöka denna typ av problem och, om så är lämpligt, söka efter målinriktade och praktiska motåtgärder, där bl.a. flexiblare tolkningar av bestämmelserna i direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder kan ingå, och som kan förklaras i kommissionens riktlinjer för tillämpningen av detta direktiv.

7. Europaparlamentet påminner om att medlemsstaterna sedan den 12 juni 2013 inte längre får tillämpa de hittills gällande bestämmelserna avseende tillfälliga undantag. Parlamentet uppmanar därmed medlemsstaterna att så fort som möjligt uppfylla kraven i direktivet. Parlamentet uppmanar samtidigt kommissionen att undersöka hur medlemsstaterna har införlivat direktivet, särskilt när det gäller nationella förbud som inte omfattas i bilaga I, och att inom två år 2 till parlamentet och rådet överlämna en ny övergripande rapport om direktivets genomförande, med en analys av ramen för ytterligare harmonisering och förenkling av gemenskapsrätten avseende konsumentskydd samt förslag till eventuella åtgärder som behöver vidtas på gemenskapsnivå för att garantera att en hög nivå av konsumentskydd upprätthålls.

8. Europaparlamentet bekräftar på nytt att det är viktigt och nödvändigt att medlemsstaterna tillämpar direktivet fullt ut och på ett enhetligt sätt, och genomför det på lämpligt sätt för att undanröja rättslig och operativ osäkerhet för de företag som bedriver verksamhet över gränserna. Europaparlamentet noterar med oro att kommissionen under 2011 och 2012 har behövt använda systemet ”EU Pilot” för att samråda med flera medlemsstater till följd av att direktivet inte införlivats korrekt. Medlemsstaterna uppmanas att med alla tillgängliga medel stödja tillämpningen på nationell nivå, särskilt med adekvata resurser. Parlamentet understryker hur viktigt det är att stärka samarbetet mellan de nationella behöriga myndigheter som har till uppgift att genomföra direktivet och att bygga upp en strukturerad dialog mellan offentliga tillämpare och andra intressenter, särskilt konsumentorganisationer.

9. Europaparlamentet konstaterar att det sedan tidsfristen för införlivandet av direktivet löpte ut 2007 har förekommit en mängd fall där medlemsstaterna inte har införlivat eller tillämpat viktiga bestämmelser korrekt, särskilt förteckningen över förbjudna, vilseledande eller aggressiva affärsmetoder. Parlamentet kräver därför att kommissionen ska fortsätta att noggrant följa upp tillämpningen av direktivet och, vid behov, ställa de medlemsstater inför rätta som strider mot direktivet, inte genomför det eller inte ser till att direktivet tillämpas på ett korrekt sätt, i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Parlamentet uppmanar särskilt kommissionen att så snart som möjligt lösa alla återstående frågor avseende de samråd som inleddes 2011, antingen genom att avsluta överträdelseförfarandena eller genom att hänvisa dem till domstolen.

10. Europaparlamentet stöder kommissionen i dess vilja att upprätta en förteckning med indikatorer för att utvärdera hur effektivt medlemsstaterna tillämpar direktivets genomförandebestämmelser.

11. Europaparlamentet välkomnar att de gränsöverskridande inköpen har ökat sedan direktivet införlivades i medlemsstaterna. Parlamentet påminner dock om att det är grundläggande med förstärkt samarbete och samordning mellan kommissionen och de nationella myndigheterna för att främja samordning av förfarandena vid tillämpningen och att reagera snabbt och effektivt. Parlamentet framhåller att särskild uppmärksamhet bör ägnas gränsöverskridande köp online, särskilt när webbsidor som erbjuder prisjämförelser inte tydlig anger vilken näringsidkare som driver webbplatsen.

12. Europaparlamentet bekräftar på nytt vikten av att stärka samarbetet mellan de nationella myndigheter som ansvarar för tillämpningen av direktivet för att se till att medlemsstaterna fullt ut tillämpar direktivet och genomförs det på ett korrekt sätt. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att på djupet undersöka tillämpningsområde, effektivitet och funktionsmekanismer när det gäller förordningen om konsumentskyddssamarbete, vilket den har åtagit sig att göra före utgången av 2014. I detta sammanhang välkomnar parlamentet att kommissionen nyligen har inlett ett offentligt samråd om översynen av denna förordning och att samrådet finns tillgängligt på samtliga EU-språk. De berörda intressenterna uppmanas att delta i samrådet.

13. Europaparlamentet insisterar på nyttan med de ”städinsatser” som gjorts inom ramen för förordningen om konsumentskyddssamarbete och uppmanar kommissionen att ytterligare utveckla och stärka dessa och utvidga deras tillämpningsområde. Parlamentet uppmanar kommissionen att sammanfatta de insamlade uppgifterna och förteckningen över de åtgärder som kommissionen och medlemsstaterna vidtagit till följd av dessa insatser och att offentliggöra sin analys, samtidigt som man tar hänsyn till behovet av sekretess för viss känslig information som används inom ramen för rättsliga förfaranden på nationell nivå. Kommissionen uppmanas att rapportera till parlamentet om sina iakttagelser, och att föreslå ytterligare åtgärder om så behövs för att få den inre marknaden att fungera bättre.

14. Europaparlamentet instämmer i att ytterligare insatser bör göras för att förstärka tillämpningen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder i samband med lättpåverkade konsumenter.

15. Europaparlamentet oroas över intressekonflikterna mellan vissa ekonomiska aktörer och över att aktörerna använder kundernas kontrollinstrument och webbplatser för prisjämförelser på ett vilseledande sätt. Parlamentet ser i det sammanhanget positivt på kommissionens beslut att studera lösningar som kan göra informationen på dessa plattformar tydligare för konsumenterna.

Tisdagen den 4 februari 2014

16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att direktivet om otillbörliga affärsmetoder tillämpas korrekt, särskilt när det gäller vilseledande ”dold” internetreklam i form av kommentarer på sociala nätverk, forum eller bloggar som synbarligen kommer från konsumenterna själva men som i själva verket är kommersiella budskap eller reklambudskap som direkt eller indirekt genereras eller finansieras av ekonomiska aktörer. Parlamentet understryker att konsumenternas förtroende och konkurrensbestämmelserna skadas av sådana metoder. Medlemsstaterna uppmanas att vidta lämpliga åtgärder för att i större utsträckning hindra utvecklingen av sådana metoder, inklusive genom informationskampanjer för att varna konsumenterna för dessa ”dolda” former av reklam, eller genom att uppmuntra inrättandet av forum med observatörer/moderatorer som är specialutbildade och varna för farorna med ”dold” reklam.

17. Europaparlamentet understryker att man, mot bakgrund av den snabba spridningen av reklam på internet, måste utveckla en lämplig metod för att övervaka skyddet av utsatta befolkningsgrupper, särskilt minderåriga, och hur dessa kan nås av reklam och annonser.

18. Europaparlamentet beklagar att trots de nuvarande europeiska rättsliga bestämmelserna om priserna inom luftfartsektorn och ”städinsatserna” under 2007 inom ramen för förordningen om konsumentskyddssamarbete, vilka avsåg de webbplatser som säljer flygbiljetter, faller konsumenterna fortfarande offer för många vilseledande metoder inom denna sektor, t.ex. att ofrånkomliga kostnader utelämnas, såsom kredit- eller betalkortavgifter vid bokningar online. Europaparlamentet oroar sig över det ökade antalet klagomål avseende personer som köpt biljetter på nätet och som utsatts för det som i dagligt tal kallas IP-spårning, vilket innebär att man registrerar hur många gånger en person går in på samma IP-adress på internet, och sedan utan verkliga skäl höjer priset på den efterfrågade tjänsten utifrån det intresse personen visat genom flera liknande sökningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att utreda hur vanligt det är med denna praxis, som leder till illojal konkurrens och innebär felaktigt utnyttjande av användarnas personuppgifter, och att, om det behövs, föreslå lämplig lagstiftning för att skydda konsumenterna.

19. Europaparlamentet anser att påföljderna vid en överträdelse av direktivet aldrig bör vara mindre än vinsterna till följd av otillbörliga eller vilseledande metoder. Parlamentet påminner medlemsstaterna om att direktivet föreskriver att påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Parlamentet begär att kommissionen ska sammanställa och analysera uppgifter om de påföljder som medlemsstaterna tillämpar och om effektiviteten hor systemen för efterlevnad, särskilt när det gäller hur komplexa och tidskrävande dessa system är. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge parlamentet resultaten av denna analys.

20. Europaparlamentet välkomnar de ansträngningar som kommissionen har gjort för att hjälpa medlemsstaterna vid införlivandet och tillämpningen av direktivet.

21. Europaparlamentet välkomnar den databank om nationell lagstiftning och rättspraxis i samband med otillbörliga affärsmetoder som kommissionen har utvecklat, och menar att databanken är till nytta för konsumenterna som därmed kan förfoga över mer information Parlamentet beklagar att denna endast finns tillgänglig på engelska. Parlamentet ber kommissionen att stegvis öka antalet språk på vilka databasen finns tillgänglig och att utveckla databasens synlighet, särskilt bland de ekonomiska aktörerna. Kommissionen uppmanas att även överväga ytterligare instrument för att öka små och medelstora företags medvetenhet om otillbörliga affärsmetoder.

22. Europaparlamentet betonar vikten av kommissionens dokument med riktlinjer för tillämpningen av direktivet. Parlamentet välkomnar kommissionens avsikt att se över dessa riktlinjer före slutet av 2014. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att arbeta på ett transparent sätt och att under hela processen bedriva ett omfattande samråd med berörda parter. Kommissionen uppmanas fortsätta att mycket regelbundet uppdatera och klargöra dessa riktlinjer i framtiden. Medlemsstaterna uppmanas att i så stor utsträckning som möjligt ta hänsyn till dessa riktlinjer och att utbyta god praxis beträffande tillämpningen av dessa. Kommissionen uppmanas att presentera en utvärdering av de problem med tolkning och tillämpning som nationella myndigheter och intressenter regelbundet har haft i samband med tillämpningen av direktivets bestämmelser, för att kunna bedöma vilka aspekter av riktlinjerna som behöver förbättras.

23. Europaparlamentet understryker att principen om maximal harmonisering i direktivet innebär att nationell lagstiftning inte får innehålla striktare bestämmelser än bestämmelserna i detta direktiv. Parlamentet betonar att domstolen har tolkat den principen som ett krav att kombinationserbjudanden och andra säljfrämjande åtgärder, som av domstolen behandlas som otillbörliga affärsmetoder och som inte ingår i förteckningen i bilaga I, endast kan förbjudas från fall till fall. Parlamentet understryker att av rättssäkerhetsskäl och för att garantera en hög nivå på konsumentskyddet bör kommissionen precisera, inom ramen för översynen av riktlinjerna, i vilka väldefinierade fall som kombinationserbjudanden och andra säljfrämjande åtgärder ska anses otillåtna. Kommissionen uppmanas också att fundera på behovet av ett nytt lagstiftningsförslag avseende säljfrämjande åtgärder.

24. Europaparlamentet understryker att utnyttjandet av falska miljöargument är en otillbörlig metod som tenderar att bli allt vanligare. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att fördjupa det avsnitt i riktlinjerna som handlar om detta, för att ge de ekonomiska aktörerna detaljerad information om tillämpningen av direktivet. Kommissionen uppmanas också att undersöka vilka initiativ som är möjliga att vidta för att ge konsumenterna ännu bättre skydd mot dessa metoder.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra företagen mer medvetna om konsumenternas rättigheter, så att de ekonomiska aktörerna visar större respekt för dem.

26. Europaparlamentet påminner om att många konsumenter tvekar att begära skadestånd om beloppet i fråga verkar lågt. Man måste öka konsumenternas medvetenhet om att de kan få stöd både av konsumentorganisationer och av nätverket för europeiska konsumentcentrum. Europaparlamentet understryker hur viktigt konsumentorganisationernas arbete är, som en förebyggande åtgärd, för att öka medvetenheten om rådande otillbörliga affärsmetoder, och hur viktig deras roll är som stöd åt dem som drabbats av otillbörliga affärsmetoder, så att konsumenterna därigenom kan tillvarata sina rättigheter. Parlamentet uppmanar konsumentorganisationerna på nationell nivå och unionsnivå att samordna sina åtgärder samt nationella myndigheter och kommissionen att göra detsamma.

27. Europaparlamentet betonar att det är viktigt att konsumenterna får tillgång till effektiva, snabba och billiga rättsmedel. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang medlemsstaterna att fullt ut tillämpa direktivet om alternativa system för tvistlösning och utomrättslig tvistlösning online.

28. Europaparlamentet påminner om att mekanismerna för kollektiv talan är viktiga för konsumenterna och välkomnar de rekommendationer som kommissionen nyligen har utfärdat (C(2013)3539) och kommissionens meddelande (COM(2013)0401). Parlamentet håller med om att man med en horisontell ram för kollektiv talan skulle undvika risken för osamordnade sektorsspecifika initiativ på EU-nivå. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att följa kommissionens rekommendationer för införandet av horisontella gemensamma principer, vilkas tillämpning i medlemsstaterna skulle visa huruvida det behövs ytterligare åtgärder, inbegripet lagstiftningsinitiativ, särskilt i gränsöverskridande fall. Parlamentet betonar inga av de olika tillvägagångssätten för kollektiv talan får innehålla några ekonomiska incitament för missbruk av sådan talan, att alla sådana tillvägagångssätt måste innehålla lämpliga skyddsmekanismer mot oberättigade anspråk.

29. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.